

Caesar impetum in Germanorum castra facit et magnam cladem eis infert

Summarium

Quia Germani indutias non servavērunt et perfidi fuērunt, Caesar eorum castra petiit; Germani autem, quamquam perterriti, restitērunt et bellum renovavērunt. Pueri et feminae fugērunt et Romanorum equites eos secuti sunt. Cum id Germani animadvertissent, e castris egressi sunt et ad flumen pervenērunt, ubi multi mortui sunt. Romani autem victores, paene nullo vulnere accepto, in castra revertērunt.

1	Acie triplici institutā et <u>celeriter VIII milium itinere confecto</u> , prius ad hostium castra (Caesar) pervēnit quam quid ageretur Germani sentire possent. Qui omnibus rebus subito perterriti et celeritate adventus nostri et discessu suorum, neque consilii habendi neque arma capiendi spatio dato perturbati sunt, <u>nescientes</u> copiasne adversus hostem ducere
5	an castra defendere an fugā salutem petere melius esset. <u>Quorum timor cum fremitu et concursu significaretur</u> , milites nostri <u>pristini diei perfidiā incitati</u> in castra irrupērunt. Quo loco qui celeriter arma capere potuērunt paulisper nostris restitērunt atque inter carros impedimentaue proelium commisērunt; at reliqua multitudo puerorum mulierumque (nam cum omnibus suis domo excessērunt et Rhenum transiērunt) passim fugere coepit,
10	<u>ad quos consecandos</u> Caesar equitatum misit. Germani post tergum clamore audito, <u>cum</u> suos interfici <u>vidērent</u> , armis abiectis, signis militaribus relictis, se ex castris eiecērunt, et, <u>cum ad confluentem Mosae et Rheni pervenissent</u> , reliquā fugā desperatā, magno numero interfecto, reliqui se in flumen praecipitavērunt atque ibi timore, lassitudine, vi fluminis oppressi periērunt. Nostri ad unum omnes incolumes, perpaucis vulneratis, ex tanti belli
15	timore, cum hostium numerus capitum CCCCXXX milium fuisset, se in castra recepērunt.

1. Completa la parafrasi, aggiungendo le 6 parole mancanti (poni il numero corrispondente nello spazio indicato) scegliendole fra le 12 poste sotto (6 punti)

Caesar quam _____ contra Germanos movit; hostes territi sunt et statuere non potuērunt quid agerent. Nesciebant enim utrum primum hostes peterent an castra defenderent, an fugerent.

Romani, Germanorum terrore percepto, quia ab hostibus pridie decepti erant, in eorum castra _____ fecerunt. Ibi, alii hostes repugnaverunt, alii proelium renovaverunt. Multi pueri et multae feminae, qui cum hostibus domum _____, fugā salute petiverunt et Romana equitatus eos consecuta est.

Germani animadvertērunt suos in periculo _____, pugnare desidererunt et ex castris erupperunt. Postea, _____ Rhenus et Mosa confluent, quod non poterant ultra fugere, multi ceciderunt et alii in flumen mortui sunt. Romani milites vero integri in _____ castra revertērunt et secum multa milia captivorum tulerunt.

1.reliquerant	4.ibi	7.esse	10.celerius
2.impetu	5.celerrime	8.manserant	11.impetum
3.fuerant	6.eorum	9.ubi	12.sua

2. Specifica se le seguenti affermazioni sono vere o false, barrando la casella adeguata (4 punti)

1. Germani primum cognovērunt Romanos ad eorum castra perventuros esse	V	F
2. Germani confuse discurrebant, ergo Romani eorum timorem animadvertērunt	V	F
3. Germanorum pueri et mulieres cum viris in Galliam transiērant	V	F
4. Multi Germanos in flumen se iecerunt, quia nulla salus fugā erat	V	F

3. Barra la risposta corretta fra quelle proposte (4 punti):

1. Cur Germani territi sunt?
 - a. Quia arma in Germanorum castris non sunt
 - b. Quia Caesaris adventus repentinus est
 - c. Quia Germanorum mulieres et pueri ex castris fugērunt
 - d. Quia Germani imbelles sunt
2. Cur Caesar equitatu usus est?
 - a. Quia penitus castra delēre cupiebat
 - b. Quia Germani aciem instruere conabantur
 - c. Quia Germanorum feminae et liberos sequi volebat
 - d. Quia pedites praesidio Romanorum castris erant
3. Cur Germani in flumine mortui sunt?
 - a. Quia fluctui resistere non potuērunt
 - b. Quia suas mulieres servare volebant
 - c. Quia Romani eos in flumine interfecērunt
 - d. Quia Romani eos e flumine egredi passi non sunt
4. Quomodo Romani in castra revertērunt?
 - a. Non pauci Romani vulnerati sunt sed multi Germani capti sunt
 - b. Nullus Romanus mortuus est, ergo omnes in castra revertērunt
 - c. Multi Romani in castra revertērunt, sed aliquot mortui sunt
 - d. Pauci Romani vulnerati sunt sed etiam pauci Germani capti sunt

4. Barra la risposta corretta fra le quattro proposte (7 punti):

1. R. 2: **Quid** è:
 - a. Un pronome relativo
 - b. Un pronome indefinito
 - c. Un pronome interrogativo
 - d. Un pronome dimostrativo
2. R. 4: **Capiendi** è:
 - a. Un gerundio genitivo singolare
 - b. Un gerundivo genitivo singolare
 - c. Un gerundivo nominativo plurale
 - d. Un participio perfetto nominativo plurale
3. R. 6: **Quo** è:
 - a. Un pronome relativo che introduce una relativa prolettica
 - b. Un pronome relativo utilizzato come nesso relativo
 - c. Un aggettivo interrogativo
 - d. Un aggettivo indefinito

4. R. 9: **Cum** è:
- Una preposizione
 - Una congiunzione che introduce una subordinata temporale
 - Una congiunzione che introduce una subordinata narrativa
 - Una congiunzione coordinante
5. R. 10: **Quos** è:
- Un pronome relativo utilizzato come nesso relativo
 - Un pronome relativo che introduce una subordinata relativa
 - Un pronome interrogativo
 - Un pronome indefinito
6. R. 11: **Se** è:
- Pronome riflessivo accusativo singolare
 - Pronome riflessivo ablativo singolare
 - Pronome riflessivo accusativo plurale
 - Pronome riflessivo ablativo plurale
7. R. 13: **Ibi** è:
- Un avverbio relativo che indica un luogo
 - Un avverbio interrogativo che indica un luogo
 - Un avverbio di tempo
 - Un avverbio di luogo
5. Trasforma le frasi del brano secondo quanto proposto (7 punti)
- A. R. 1: Celeriter VIII milium itinere confecto (...) (ad hostium castra pervēnit)
Cum celeriter VIII milium iter _____ (...) (ad hostium castra pervēnit) (**cum narrativo**)
- B. R. 4: (Qui ... perturbati sunt) nescientes
(Qui ... perturbati sunt) quod _____
- C. R. 5-6: Quorum timor cum fremitu et concursu significaretur (milites nostri ... in castra irrupērunt)
Quorum timor quia fremitu et concursu _____
(milites nostri ... in castra irrupērunt)
- D. R. 6: (Milites nostri) pristini diei perfidia incitati (in castra irruerunt)
(Milites nostri) qui pristini diei perfidia _____ (in castra irruerunt)
- E. R. 10: Ad quos consecretandos (Caesar equitatum misit)
Quos _____ causā (Caesar equitatum misit)
- F. R. 10-11: (Germani...) cum...viderent (...se ex castris eiecērunt)
(Germani...) _____ (... se ex castris eiecērunt) (**Si usi una forma implicita**)
- G. R. 12: Cum ad confluentem Mosae et Rheni pervenissent (.... reliqui se in flumen praecipitavērunt)
Postquam ad confluentem Mosae et Rheni _____
(.... reliqui se in flumen praecipitavērunt)

28 punti; Sufficienza al **65%: 19-18** punti. 28=10; 27= 9.5; 26= 9; 25=8.5; 24=8; 23=7.5; 22=7; 21-20=6.5; **19-18=6**; 17=5.5; 16-15=5; 14-13=4.5; 12-11=4; 10-9=3.5 < 9 = 3

Soluzioni

1.

Caesar quam (**5. Celerrime**) contra Germanos movit; hostes territi sunt et statuere non potuerunt quid agerent. Nesciebant enim utrum primum hostes peterent an castra defenderent, an fugerent. Romani, Germanorum terrore percepto, quia ab hostibus pridie decepti erant, in eorum castra (**11. Impetum**) fecerunt. Ibi, alii hostes repugnaverunt, alii proelium renovaverunt. Multi pueri et multae feminae, qui cum hostibus domum (**1. Reliquerant**), fugam salute petiverunt et Romana equitatus eos consecuta est.

Germani animadvertērunt suos in periculo (**7. Esse**), pugnare desidererunt et ex castris erumpērunt. Postea, (**9. Ubi**) Rhenus et Mosa confluent, quod non poterant ultra fugere, multi ceciderunt et alii in flumen mortui sunt. Romani milites vero integri in (**12. Sua**) castra revertērunt et secum multa milia captivorum tulerunt.

2. F-V-V-V

3. b.- c.- a.-b.

4. c.- a.- b.- a.- b.- c.- d.

5.

- A. R. 1: Celeriter VIII milium itinere confecto (...) (ad hostium castra pervenit)
Cum celeriter VIII milium iter CONFECTUM ESSET/ iter CONFECISSET (2p)
(cum narrativo)
- B. R. 4: (Qui ... perturbati sunt) nescientes
(Qui ... perturbati sunt) quod NESCIEBANT
- C. R. 5-6: Quorum timor cum fremitu et concursu significaretur (milites nostri ... in castra irrupērunt)
Quorum timor quia fremitu et concursu SIGNIFICABATUR (milites nostri ... in castra irrupērunt)
- D. R. 6: (Milites nostri) pristini diei perfidia incitati (in castra irruerunt)
(Milites nostri) qui pristini diei perfidia INCITATI SUNT/ERANT (in castra irruerunt)
- H. R. 10: Ad quos consecrandos (Caesar equitatum misit)
Quos CONSECTANDI causam (Caesar equitatum misit)
- E. R. 10-11: (Germani...) cum...viderent s(...se ex castris eiecērunt)
(Germani...) VIDENTES (... se ex castris eiecērunt) **(Si usi una forma implicita)**
- F. R. 12: Cum ad confluentem Mosae et Rheni pervenissent (... reliqui se in flumen praecipitaverunt)
Postquam ad confluentem Mosae et Rheni PERVENERANT/PERVENERUNT (... reliqui se in flumen praecipitaverunt)